

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра германської і фіно-угорської філології

КУРСОВА РОБОТА

з іноземної філології (фонетика) на тему:
«ФОНОСТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНОГО
ПОЛІТИЧНОГО ВИСТУПУ»

Студентки III курсу групи Па 03-20
факультету германської філології і
перекладу
спеціальності 035 Філологія
денної форми навчання
Гузової Анни Вікторівни

Науковий керівник
кандидат філологічних наук,
доцент **Алексієвець О.М.**

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

КИЇВ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ФОНОСТИЛІСТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ АНГЛОМОВНОГО ПОЛІТИЧНОГО ВИСТУПУ.....	6
1.1. Статус фоностилістики у мовознавстві.....	6
1.2. Політичний виступ як тип тексту.....	9
1.3. Роль фоностилістичних засобів в актуалізації англомовного політичного виступу.....	13
Висновки до Розділу 1.....	16
РОЗДІЛ 2. РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТИВНОГО АНАЛІЗУ ДОСЛІДЖЕННЯ ФОНОСТИЛІСТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ АНГЛОМОВНОГО ПОЛІТИЧНОГО ВИСТУПУ.....	18
2.1. Методика проведення аудитивного аналізу дослідження фоностилістичних особливостей англомовного політичного виступу.....	18
2.2. Результати аудитивного аналізу фоностилістичних особливостей політичного виступу В. Зеленського.....	19
Висновки до Розділу 2	26
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	27
РЕЗЮМЕ.....	28
RÉSUMÉ	29
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	30

ВСТУП

Актуальність дослідження. Політична сфера відіграє значну роль у житті сучасного суспільства, саме тому вона привертає до себе увагу представників різноманітних наукових дисциплін: лінгвістів, соціологів, психологів, а також дослідників масової комунікації.

У сучасних умовах, коли в Україні ведеться повномасштабна війна, дослідження політичних промов набуває особливого значення, виступаючи потужним засобом для об'єднання усього цивілізованого світу проти ворога, яким є росія. Уміння виступати перед публікою і впливати на неї емоційно та інтелектуально полягає саме у використанні низки фоностилестичних мовних засобів, завдяки чому англomовні виступи Президента України В. Зеленського завжди є надзвичайно потужними та чинять вплив на формування думки світової спільноти щодо війни у нашій країні, а головне, – за допомогою них увесь світ дізнається про наслідки агресії проти України, що дозволяє залучити все більше міжнародних партнерів для надання державі військової та фінансової допомоги.

Саме тому виникла нагальна потреба у вивченні специфіки використання фоностилестичних засобів політичного виступу загалом й англomовного, зокрема.

Проблеми мовної організації політичного виступу розглядаються у численних працях вітчизняних і зарубіжних вчених (О. Алексієвець, О. Вольфовської, А. Загнітка, А. Калити, Г. Кузнецової, Л. Мацько, Г. Рудої, А. Чернявської, І. Штихно та ін.). Однак у мовознавстві ще остаточно не сформовано уявлення про фоностилестичну організацію мовлення. Проведення досліджень дозволить поповнити фонетичну науку знанням про закономірності функціонування фоностилестичних засобів у політичному виступі, а також застосувати отримане знання у процесі здійснення суспільно-політичної діяльності. Усе зазначене зумовлює *актуальність* започаткованої наукової праці.

Метою дослідження є встановлення фоностилістичних особливостей англomовного політичного виступу шляхом обґрунтування комплексу та взаємодії просодичних засобів його оформлення.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

- розглянути статус фоностилістики у мовознавстві;
- дослідити політичний виступ як тип тексту;
- визначити роль фоностилістичних засобів в актуалізації англomовного політичного виступу;
- розкрити методика проведення аудитивного аналізу дослідження фоностилістичних особливостей англomовного політичного виступу;
- інтерпретувати результати аудитивного аналізу фоностилістичних особливостей політичного виступу.

Об'єктом дослідження є усна реалізація англomовного політичного виступу.

Предметом наукової праці є закономірності та специфіка функціонування фоностилістичних засобів англomовного політичного виступу.

Матеріалом дослідження слугує промова Президента України Володимира Зеленського у Конгресі США англійською мовою, загальною тривалістю 28 хв 14 с.

Для досягнення поставленої мети і розв'язання конкретних завдань роботи застосовано **методи**: теоретичні загальнонаукові та емпірико-теоретичні (узагальнення, аналіз, синтез тощо), а також експериментально-фонетичні (аудитивний аналіз).

Теоретичне значення курсової роботи полягає у поглибленні рівня розробки питань фоностилістичної організації мовлення, в узагальненні таких понять, як «фоностилістика», «політичний виступ» та «політична промова», у виявленні провідних фоностилістичних засобів актуалізації політичних виступів.

Практична цінність позначається у можливості використання результатів дослідження у практиці викладання практичної і теоретичної фонетики англійської мови, зокрема, під час навчання інтонаційного оформлення мовлення та особливостей організації публічного фоностилію.

Апробацію результатів здійснено на Міжнародній науково-практичній відеоконференції «Ad orbem per linguas. До світу через мови» (18–19 травня 2023 р., КНЛУ).

Структура курсової роботи співвідноситься з метою і завданнями та складається зі вступу, двох розділів, загальних висновків, списку використаних джерел.

У ВСТУПІ визначаються актуальність, мета й завдання курсової роботи. Також вказується об'єкт і предмет дослідження, описуються методи, що використовуються у процесі написання роботи, теоретичне значення та практична цінність результатів дослідження, а також структура курсової роботи.

РОЗДІЛ 1 висвітлює теоретичні засади вивчення фоностилістичних особливостей англійського політичного дискурсу.

РОЗДІЛ 2 презентує результати аудитивного аналізу фоностилістичних особливостей політичного виступу Президента України В. Зеленського.

У ЗАГАЛЬНИХ ВИСНОВКАХ подано узагальнення результатів дослідження, а також подальші рекомендації щодо аналізу фоностилістичних особливостей політичних виступів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ містить праці вітчизняних і зарубіжних науковців (39 найменувань).

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ФОНОСТИЛІСТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ АНГЛОМОВНОГО ПОЛІТИЧНОГО ВИСТУПУ

1.1. Статус фоностилістики у мовознавстві

Фоностилістика як галузь лінгвостилістики перебуває лише на етапі свого становлення, адже питання щодо її першоджерел, статусу, об'єкта та предмета дослідження, а також понятійно-категорійного апарату досі залишаються дискусійними (Руда, 2018: 240).

Наразі й досі між вченими точаться суперечки щодо визначення поняття «фоностилістика». Досліджуючи фоностилістичну складову як засіб вираження змісту та відтінків висловлювання, А. Чернявська та В. Навроцька (2012: 120) трактують фоностилістику як один із розділів стилістики, що вивчає реалізацію потенційних функціонально-стилістичних можливостей мови на фонетичному рівні залежно від мети та завдань спілкування, характеру змісту, типу мислення та різних ситуативних можливостей у тій чи іншій соціальній сфері.

У праці О. Науменко (2018: 27) відзначається, що фоностилістика – це галузь стилістики мовних ресурсів, котра вивчає пластичні форми мовлення, у яких побудова звукової послідовності інтегрована із ритміко-синтаксичним та лексико-семантичним розгортанням тексту, що забезпечує членування, виділення та об'єднання одиниць синтагматики тексту, його зв'язність, цілісність та виражальні можливості.

На думку І. Штихно (2012: 216), фоностилістика – це стилістична галузь, що вивчає фонетичні варіанти мовних одиниць та закономірності їх функціонування у різних сферах і ситуаціях спілкування. Натомість І. Логінова пропонує таке тлумачення цього поняття: «наука про звукові засоби у ряді інших мовних засобів, що формують різні функціональні стилі мови» (див.: (Науменко, 2018: 25)).

Дослідники І. Татарнікова та К. Шереметьєва визначають фоностилістику як розділ лінгвістичної стилістики та фонетики, що вивчає експресивні властивості вимовних варіантів слів та словосполучень (Татарнікова, Шереметьєва, 2015: 303).

Розглядаючи різні погляди до визначення фоностилістики, Г. Руда виокремлює фонетичний, функціональний, фонетико-фонологічний і просодичний, експресивний, та фонетико-семантичний підходи. Так, із *фонетичної* точки зору, фоностилістикою є наука, що вивчає засоби звукової організації мовлення, шляхи та прийоми досягнення його милозвучності, способи використання природних та функціональних властивостей звуків та їх модифікацій задля створення певного стилістичного забарвлення (Руда, 2018: 242).

Із позицій *функціонального* підходу, метою фоностилістики є «виявлення та опис фонетичних стилів усного мовлення шляхом застосування експериментально-фонетичних методів дослідження». З фонетико-фонологічного та просодичного поглядів, «фоностилістика – наука про функціонування звукових засобів – сегментних та просодичних» (Руда, 2018: 242).

Прикладом *експресивного* бачення є розуміння фоностилістики як науки, що вивчає колективні та індивідуальні експресивні властивості вимовних варіантів слів та словосполучень. І, нарешті, із точки зору *фонетико-семантичного* підходу, фоностилістика – це галузь мовознавства, що досліджує розуміння закономірностей зв'язку таких понять, як звук та його значення, а також принципи їх поєднання у мовленнєвій діяльності людини (Руда, 2018: 243).

Водночас фоностилістику як розділ фонетики, який вивчає експресивну або естетичну функцію звуків чи інтонаційних моделей у мовленні інтерпретують А. Калита та Л. Тараненко (2010: 127).

На підставі аналізу викладених підходів у запропонованій праці розуміємо *фоностилістику* як розділ лінгвостилістики, який вивчає

експресивні властивості звуків, засоби милозвучності мови, а також явища поетичної фонетики.

Розглядаючи далі аспекти фоностилістики, відзначимо, що основною її метою вбачається використання фонетичних засобів відповідно до їх доцільності у розмовному середовищі, а також вивчення та детальний розбір цих засобів. Водночас, метою фоностилістичних досліджень є вивчення засобів фонетичного рівня мовної системи, акустико-артикуляційних і просодичних особливостей та закономірностей їх функціонування у різних сферах і комунікативних ситуаціях, а також різних функціональних стилях літературної мови (Руда, 2018: 244).

Провідними завданнями фоностилістики є дослідження використання фонетичних засобів (звук, ритм, тон, темп розмови, ритмо-мелодика, фоніка тощо) у мовленні, а також їх стилістичного значення у підтексті художнього тексту; «дослідження фонетичних ресурсів, що використовуються носіями мови із метою комунікації залежно від ситуації та галузі спілкування» (Науменко, 2018: 27).

Подальший аналіз показує, що виокремлюються також такі ключові завдання фоностилістики:

- визначення фонетичних засобів, якими користуються носії тієї чи іншої мови з метою комунікації залежно від ситуації та галузі спілкування;
- вивчення функцій та частоти вживання фонем у словах, словосполученнях, реченнях тощо;
- дослідження стилістичного аспекту вимови, різних стилів вимови, а також шляхів та прийомів досягнення інтонаційних типів живого слова задля створення емоційно-експресивного ефекту;
- вибір найдоцільніших способів використання природних та функціональних ознак звуків для певного типу мовлення;
- аналіз фонетичних особливостей різних жанрів та видів усного спілкування;

•з'ясування таких понять фоностилістики, як фоностилема, фоностилістичні одиниці, фоностилістичні засоби, фонетичні норми мови, фонетична варіативність та ін. (Руда, 2018: 244-245).

Звернемо також увагу на те, що об'єктом фонетичної стилістики є усне та писемне мовлення (фоностилістика розмовної мови та фоностилістика тексту), а предметом цієї науки – засоби фонетико-фонологічної та ритміко-інтонаційної організації мовлення, що обумовлюють функціонально-стилістичну характеристику його звукового оформлення залежно від соціологічних, ситуативних та прагматичних чинників.

Отже, фоностилістика як наука утворилася на перетині фонетики і стилістики та вивчає функціонально-стилістичні можливості мови відповідно до мети, змісту, а також обставин того чи іншого розмовного середовища на фонетичному рівні. Ця галузь мовознавства оцінює звукову структуру мови, а також досліджує естетичну роль фонетико-стилістичних засобів у тому чи іншому тексті.

1.2. Політичний виступ як тип тексту

У сучасних лінгвістичних джерелах має місце значне розмаїття розуміння політичного виступу: як специфічного типу взаємодії політика зі своєю аудиторією, засобу пропаганди, способу демонстрації власних позицій та поглядів, обіцянок, засобу переконання та інструменту боротьби за владу (Нагорна, 2005: 161); різновиду публічного виступу, що має на меті заклик до певних дій або роз'яснення деяких ситуацій, та для якого характерним є використання різноманітних емоційних мовних засобів та політико-економічних термінів (McNair, 2018: 35) тощо.

Політичним виступом М. Діденко називає завершений інформативно-персуазивний текст з особливими типологічними якостями, основною характеристикою якого є яскраво виражена директивна функція, що виражається у прагматичній спрямованості та підтримується інформативно-

аргументативними мовними діями та специфічними мовленнєвими засобами (Діденко, 2001: 10).

Виходячи із проаналізованих джерел, розуміємо *політичний виступ* як усний текст, побудований з урахуванням лінгвостилістичних та композиційних норм і виголошений перед аудиторією з метою впливу для отримання бажаного ефекту.

Продовжуючи далі вивчення започаткованої проблеми, відзначимо питання класифікації політичних виступів. Так, Б. Макнейр виділяє такі види політичних виступів:

- інформативні (сфера політичного просвітництва, науки тощо);
- переконливі та спонукальні (сфера передвиборчої агітації);
- дискурсивні, полемічні (обговорення суперечливих питань та ін.)

(McNair, 2018: 38).

Водночас М. Діденко, (2001: 11) виокремлює такі основні типи політичних виступів (Рис.1.1): парламентські; передвиборчі; партійні; привітальні; святкові (наприклад, новорічний чи різдвяний виступ); пам'ятні (присвячені пам'яті когось).

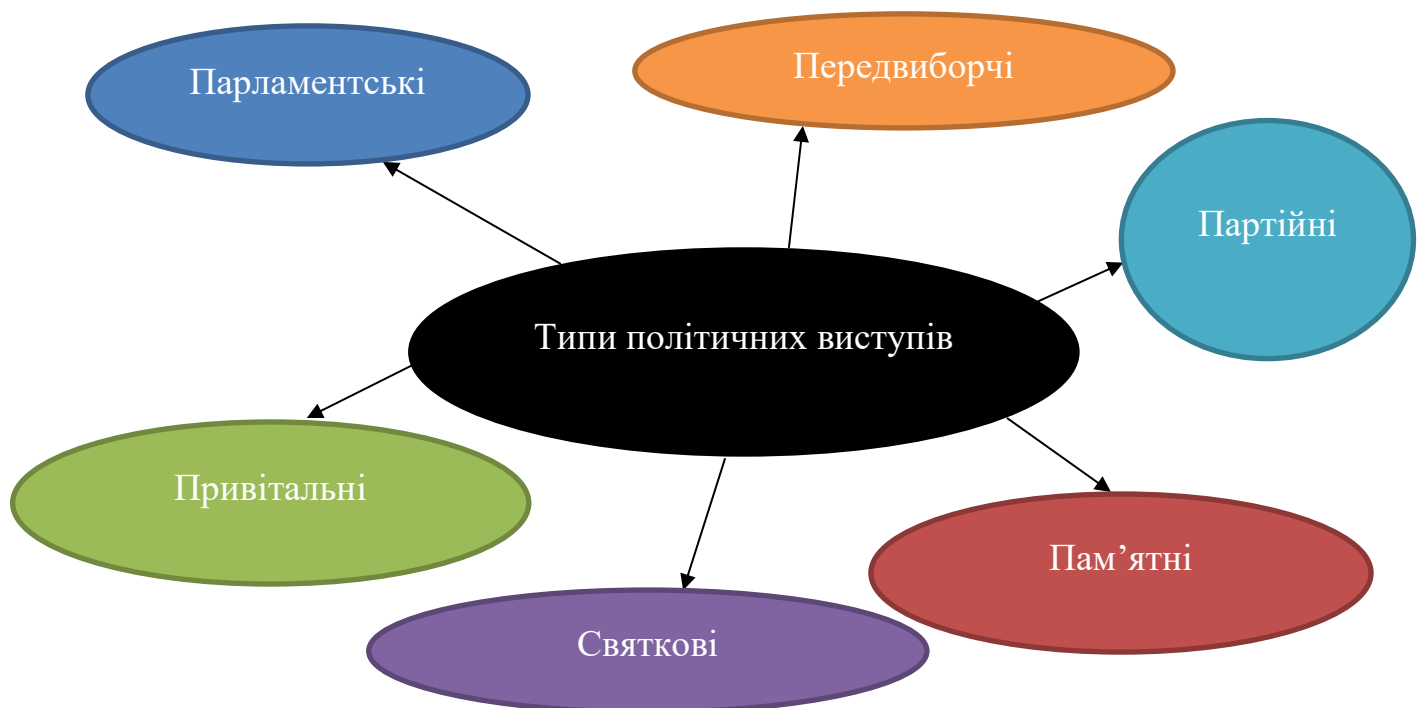

Рис. 1.1. Основні типи політичних виступів.

Визначаючи роль публічного виступу у формуванні іміджу політика, З. Кравець виокремлює такі ознаки політичного виступу як ідейність, урочистий стиль та конфліктність, а також указує на основні жанри політичного виступу, серед яких виокремлює промову, доповідь та політичний огляд (Кравець, 2018: 197). На нашу думку, саме політична промова є жанром, який найбільше використовується і до якого найчастіше звертаються політики.

Політичною промовою виступає специфічний вид виступу із конкретними цілями та планами, тому під час її підготовки і виголошення мають бути враховані усі можливі деталі.

Тандем науковців Ю. Крапива та Д. Крікун політичною промовою називають невід'ємну частину політичної комунікації; на їхню думку, це – особливий вид комунікації, під час якої відбувається поширення думок та ідей політичними суб'єктами з метою здійснення впливу на погляди та політичні переконання слухачів (Крапива, Крікун, 2019: 45). Водночас, Т. Нагорська під політичною промовою розуміє усний текст, котрий виголошується певною владною особою перед аудиторією за деяких обставин, а також ставить нагальні завдання у тій чи іншій сфері суспільного життя та дає рекомендації щодо здійснення цих завдань (Нагорська, 2007: 54).

Дослідниця Л. Мацько вважає, що політична промова – це один із видів політичного виступу на гострополітичні теми, що містить у собі позитивні та негативні оцінки, обґрунтування, конкретні факти, накреслені плани та перспективу політичних змін у тому чи іншому суспільстві (Мацько, 1999: 4).

Визначення політичної промови із риторичної точки зору надає О. Падалка: «Усний політичний текст, який проголошують перед масовою аудиторією, та який містить у собі назрілі завдання певної сфери громадського життя і надає рекомендації щодо їх здійснення» (Падалка, 2012: 67).

Політична промова, за визначенням О. Вольфовської, – це функціональний різновид усного мовлення, що має цілий ряд

фоностилістичних особливостей (Вольфовська, 2015: 57). Таким чином, можна сказати, що політичні діячі разом зі своїми спічрайтерами складають тексти, опрацювавши попередньо десятки джерел та врахувавши всі лінгвостилістичні (у тому числі, й фоностилістичні) чинники (Малюк, Сітко, 2021: 1249).

У межах започаткованого дослідження розуміємо *політичну промову* як підготовлений політичний виступ конкретного діяча з оцінкою та констатацією певних фактів.

Отже, підкреслимо, що поняття «політичний виступ» та «політична промова» не є тотожними: політична промова – це один із жанрів політичного виступу, у якому висвітлені нагальні гострополітичні чи суспільні питання та поширюються певні думки чи ідеї із приводу їхнього вирішення.

До основних компонентів політичного виступу М. Діденко відносить адресанта (комунікативний суб'єкт), адресата – об'єкт, а також мету комунікації та комунікативну ситуацію (Діденко, 2001: 10). Уточнимо, що адресантом політичного виступу є представник певної політичної групи, котрий озвучує ідеї, позиції та уявлення цієї групи, і яким (або ж для якого) створюється відповідний текст. Водночас, адресатом політичного виступу є ті особи, на яких впливає адресант відповідно до поставленої перед ним мети із застосуванням цілої системи аргументації та мовних (в межах нашого дослідження – фоностилістичних) засобів (Крапива, Крікун, 2019: 43-44).

Метою комунікації у політичному виступі може бути надання політиком певної інформації про себе, про події у країні, заклики слідувати конкретним політичним орієнтирам тощо (Крапива, Крікун, 2019: 44). Комунікативною ситуацією у політичному виступі є конкретна ситуація спілкування, до якої входять партнери по комунікації (адресант та адресат) та яка спонукає її учасників до міжособистісної інтеракції (Матусевич, 2016: 135).

Таким чином, політичним виступом називається усний текст, побудований та створений відповідно до мовних норм і виголошений перед

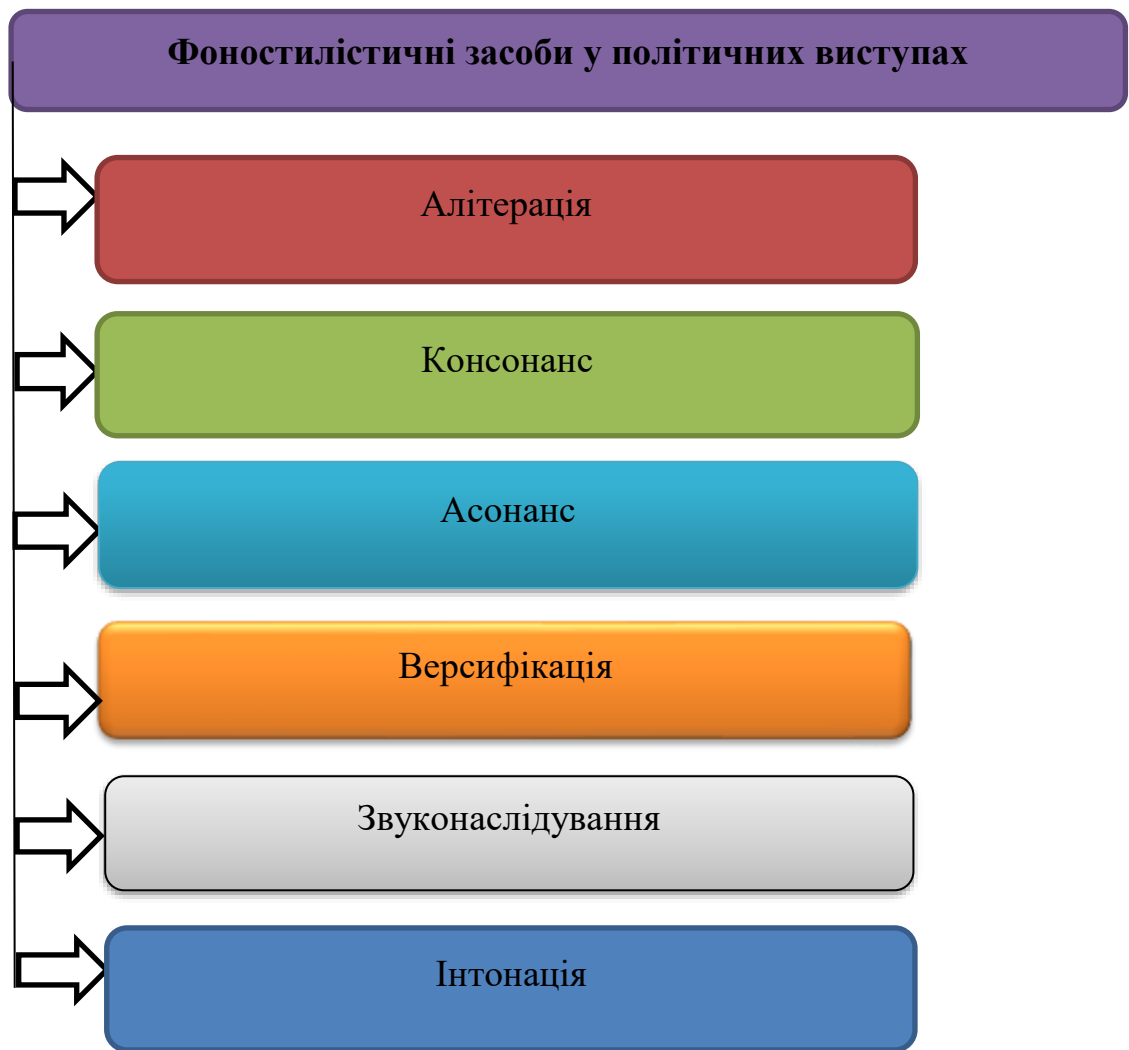
аудиторією з метою впливу на неї задля отримання бажаного ефекту. Водночас політичною промовою є підготований політичний виступ конкретного діяча з оцінкою та констатацією певних фактів.

1.3. Роль фоностилестичних засобів в актуалізації англомовного політичного виступу

Як зазначалося вище, публічні виступи є невід'ємним компонентом політичної комунікації, адже політики беруть активну участь в усіх подіях державного значення (Кондратенко, 2020: 87). Будь-який політичний виступ чи промова характеризується наявністю потужного лінгвостилестичного складника, адже передати бачення лідера – означає домогтися згоди із цими позиціями у його послідовників (Удот, 2018: 87).

Для цього і застосовуються такі фоностилестичні засоби (Рис. 1.2), як *алітерація* (фонетична стилестична фігура, звукова організація мовлення шляхом повторення одностипних приголосних чи їхніх сполук, тобто підвищення їхньої частотності на певному відрізку тексту порівняно із середньою мовленнєвою) (Селіванова, 2010: 24), *консонанс* (гармонійне поєднання звуків, співзвуччя) (Загнітко, 2012: 85), *асонанс* (повтор голосних звуків у слові або фразі) (Калита, Тараненко, 2010: 27), *версифікація* (вираження думок у віршованій формі) (Гром'як, Ковалів, 1997: 133) та *звуконаслідування* (комбінація звуків, що імітують природні) (Калита, Тараненко, 2010: 142). Використання подібних фоностилестичних засобів робить текст яскравим, живим, а також дає зрозуміти сенс виступу у сприятливій манері (Кузнецова, 2017: 206).

Фоностилестичні засоби відіграють важливу роль у розумінні фаз імперативного характеру політичних текстів. Передусім, щоб досягти цієї імперативної природи політичного виступу необхідно використовувати різні комбінації слів, які гарантуватимуть відданість поширеній ідеї (ідеології) як мінімум до фундаментального рівня.

Рис. 1.2. Фоностилістичні засоби в англomовному політичному виступі

Так, у текстах виступів (промов) українських, американських та британських політиків часто застосовується саме алітерація – прийом, що забезпечує потужний переконливий відтінок. Наприклад:

The streets are full of Ukrainian flags (Зеленський, 2022)

When someone is at war with an entire nation, he doesn't stand a chance.

(Зеленський, 2022а).

Проілюструємо також і приклад версифікації:

Every city is native.

Every village is native.

Every street is native (Зеленський, 2023).

Як вважає І. Дольник, однакові завдовжки ритмічні групи та закінчення зближують вказані вище речення із віршованою строфою (Дольник, 2019: 44). Цими словами, на нашу думку, В. Зеленський намагається об'єднати суспільство, і нагадати усім, за що ми боремося, адже кожен клаптик української землі є для нас рідним.

*I am pleased to welcome United Nations Secretary-General António Guterres and the UN **delegation** for the third time since the beginning of full-scale Russian **aggression*** (Зеленський, 2023а).

Наведене речення із промови В. Зеленського демонструє приклад консонансу, за допомогою якого акцентується увага делегації ООН на агресії росії проти України.

Окрім вже названих видів фоностилістичних засобів дослідники акцентують увагу також на *інтонації*, яка охоплює такі компоненти, як акцентуація, мелодика, наголос, гучність, темп, паузація, ритм і тембр (Crystal, 1992).

Під *акцентуацією* у фонетиці розуміють виділення окремих елементів у слові або у фразі за допомогою наголосу (Паращук, 2009: 115). Наголоси, як правило, застосовуються для підсилення, підкреслення чи протиставлення певних елементів у політичній промові.

Водночас *паузи* використовуються задля розмежування інтонації груп, фраз або окремих словосполучень (Чернявська, Навроцька, 2012: 122). Вони відіграють важливу роль в інтеграції складових політичної промови у єдине ціле. Дослідниця О. Падалка вважає, що пауза – це «найбільш потужний та надійний засіб членування потоку мовлення» (Падалка, 2012: 68), та виділяє такі її види: синтаксична, прагматична, логічна, емпатична та пауза хезитації. Синтаксична пауза впливає на синтагматичне членування, логічна – на виділення змістовних елементів речення, емпатична – виконує функцію емоційного впливу, а пауза хезитації вказує на невпевненість мовця під час вибору певних мовних засобів. Водночас, прагматична пауза у політичній

промові зумовлена комунікативною інтенцією політика та орієнтована на виконання функції впливу на аудиторію; вона несе у собі змістовне навантаження (привертає увагу до особливо важливих моментів у висловлюванні) (Падалка, 2012: 68).

Темпом називають найбільш індивідуальний та найменш передбачуваний компонент інтонації. При чому, найбільшою тривалістю, характеризуються саме слова або словосполучення, що мають у промові комунікаційне навантаження (Падалка, 2012: 68).

Обґрунтовуючи роль *просодії* в реалізації точки зору в англomовному політичному дискурсі О. Алексієвєць наголошує на тому, що політичні промови характеризуються такими просодичними параметрами: переважанням спадного термінального тону; сповільненим темпом вимови; високою частотою логічних, синтаксичних, та прагматичних пауз; чітким ритмом; виділенням найбільш значущих компонентів висловлювання завдяки розширенню або ж звуженню діапазону; посиленням гучності та темпу вимовляння (Алексієвєць, 2013: 9; Alexiyevets, 2017).

Таким чином, фоностилестичні засоби відіграють значну роль у формуванні політичних виступів. Саме завдяки їх різноманіттю політичні тексти набувають нових смислів, тим самим привертаючи увагу аудиторії.

Висновки до Розділу 1

Фоностилестика – це розділ лінгвостилестики, який вивчає експресивні властивості звуків, засоби милозвучності мови, а також явища поетичної фонетики.

Політичний виступ – це усний текст, побудований з урахуванням лінгвостилестичних та композиційних норм і виголошений перед аудиторією з метою впливу для отримання бажаного ефекту. У свою чергу, поетичною промовою називають специфічний вид виступу із конкретними цілями та планами, тому під час її підготовки та виголошення мають бути враховані усі можливі деталі.

Основними фоностилістичними засобами, які використовуються у політичних виступах, є алітерація, консонанс, асонанс, версифікація, звуконаслідування, інтонація (мелодика, наголос, гучність, паузи, темп, ритм і тембр).

РОЗДІЛ 2

РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТИВНОГО АНАЛІЗУ ДОСЛІДЖЕННЯ ФОНОСТИЛІСТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ АНГЛОМОВНОГО ПОЛІТИЧНОГО ВИСТУПУ

2.1. Методика проведення аудитивного аналізу дослідження фоностилїстичних особливостей англїмовного полїтичного виступу

Фоностилїстичним аналізом називають самостійний мовний аналіз тексту, у процесі якого розглядається система звукової організації, прийоми її використання, з'ясовуються стилїстичні функції фонетичних елементів мови, а також роль звукового рівня у моделюванні образності цього тексту, та досягненні його основних функцій (Руда, 2020: 194). У межах цього дослідження, на нашу думку, основна функція тексту полїтичних виступів – прагматична, тобто вплив на аудиторію.

Методи фоностилїстичного аналізу – це сукупність різних прийомів аналізу тексту (та його мовних засобів), за допомогою яких у фоностилїстиці формуються знання про закономірності функціонування мови у різноманїтних сферах спілкування, зокрема, у полїтиці (Мацько, 2003: 15), а його методика об'єднує правила використання цих методів та прийомів (Богдан, 2011: 7).

У лїнгвістиці пропонується така послїдовність здійснення аналізу фоностилїстичних особливостей полїтичного виступу:

1. Прослуховування тексту промови, у процесі проставляються наголоси та виділяються основні паузи.

2. Аналіз екстралїнгвістичних характеристик промови (визначення стилю, жанру, адресанта і адресата, комунїкативної ситуації, теми та ідеї промови).

3. Аналіз лїнгвістичних характеристик тексту промови (стиль та варіант вимови, характеристика засобів милозвучності, характеристика

звукопису тексту (алітерація, асонанс, дисонанс), а також просодичних засобів текстової організації (інтонування, пауз, тембру, римувань тощо)) (Руда, 2020: 195).

Також, наприкінці варто провести узагальнення даних, отриманих у ході аналізу, що дозволить створити точніше уявлення про фоностилістичні особливості англомовного політичного виступу.

На основі опрацювання спеціальної літератури (Руда, 2020; Yancheva, 1998), у роботі пропонується такий алгоритм проведення фоностилістичного аналізу:

1. Характеристика комунікативної ситуації (час виголошення промови, місце, учасники, їхні соціальні та політичні ролі), визначення стилю тексту та його композиційної структури.

2. Визначення основної ідеї повідомлення, почуттів та емоцій, виражених у тексті промови.

3. Характеристика лексико-граматичних та стилістичних особливостей тексту промови.

4. Аналіз сегментних та суперсегментних одиниць та визначення функцій фоностилістичних засобів у політичному тексті.

5. Виділення ключових слів у промові та фрагменту, що становить кульмінацію тексту та інтерпретація фоностилістичних засобів їх вираження

6. Узагальнення отриманих даних.

2.2. Результати аудитивного аналізу фоностилістичних особливостей політичного виступу В. Зеленського

22 грудня 2022 року Президент України Володимир Зеленський виступив у Конгресі США, звертаючись до політиків та громадян Сполучених Штатів. У залі Конгресу Зеленського зустріли гучними оплесками, а В. Зеленський одразу ж звернувся зі словами вдячності до спікера Палати представників США Ненсі Пелосі, та усіх, хто підтримує нас під час повномасштабної війни.

Тож наведемо результати аудитивного аналізу фоностилістичних особливостей політичного виступу В. Зеленського у Конгресі США (Зеленський, 2022б).

1. Як зазначалося, промова була виголошена у грудні 2022 напередодні Різдва у Конгресі США перед представниками Палат. Стиль тексту – публіцистичний. Промова складається із трьох частин: вступу, основної частини та завершальної.

У вступній частині В. Зеленський вітається із присутніми у залі політиками та з американським народом:

«Dear Americans, in all states, cities and communities, all those who value freedom and justice, who cherish it as strongly as we Ukrainians in our cities, in each and every family, I hope my words of respect and gratitude resonate in each American heart».

«Madam Vice President, I thank you for your efforts in helping Ukraine. Madam Speaker, you bravely visited Ukraine during the full-fledged war. Thank you very much. Great honor. Thank you».

Основна частина розпочинається із того, що Президент України говорить про мужність українців та про їх витримку:

«Against all odds and doom-and-gloom scenarios, Ukraine didn't fall. Ukraine is alive and kicking».

Закінчується основна частина кульмінаційними словами про те, що країну-агресора та усіх, хто причетний до розв'язання та ведення війни проти українців, завдяки спільній боротьбі України, США та ЄС буде притягнуто до відповідальності:

«We already built strong Ukraine, with strong people, strong army, strong institutions together with you. We developed strong security guarantees for our country and for entire Europe and the world, together with you. And also together with you, we'll put in place everyone who will defy freedom. Put-in».

Завершальна частина закінчується висловленням подяки тим, хто підтримує Україну та бореться за нашу перемогу, Президент дарує Конгресу

український прапор та висловлює надію на те, що наступний рік буде для нас переможним:

«Just one thing, if I can, the last thing – thank you so much, may God protect our brave troops and citizens, may God forever bless the United States of America. Merry Christmas and a happy, victorious New Year. Slava Ukraini».

2. Основна ідея повідомлення – надання підтримки українському народові у боротьбі проти агресора. Майже уся промова виголошена доволі емоційно, з підвищеною гучністю. За ступенем виділення складів – слабонаголошені, або ж наголошені (у ті моменти, коли Президент згадує героїчність свого народу, та говорить про перемогу). Переважаючий тип термінального тону – спадний. Висотно-тональний рівень, у якому виголошена промова: середній підвищений, темп – помірний.

3. Промова насичена емоційною лексикою та повторами:

*«This battle **cannot be** frozen or postponed. It **cannot be** ignored, hoping that the ocean or something else will provide a protection».*

У цьому прикладі очільник української держави за допомогою повторів акцентує увагу на тому, що війну в Україні не можна поставити на «стоп», не можна допустити, щоб вона тривала роками.

*«Russians – **Russians** use **everything, everything** they have against Bakhmut and other our **beautiful** cities».*

Тут Президент за допомогою повторення слів наголошує на тому, що росія застосовує свою зброю проти усіх українських міст, наших прекрасних (епітет «*beautiful*») міст, які вона руйнує.

*«**We** already built **strong** Ukraine, with **strong** people, **strong** army, **strong** institutions together with you. **We** developed **strong** security guarantees for our country and for entire Europe and the world, together with you».*

На нашу думку, у цій частині промови повтор «*strong*» є лексичним інтенсифікатором, який посилює думку щодо стійкості країни і народу у війні.

Щодо синтакстичної організації, то промова містить прості поширені речення. Наприклад:

«The Russians' tactic is primitive».

«American soldiers which held their lines and fought back Hitler's forces during the Christmas of 1944».

«Ukraine never asked the American soldiers to fight on our land instead of us».

«Millions won't have neither heating nor running water».

«We already built strong Ukraine, with strong people, strong army, strong institutions together with you».

4. На суперсегментному рівні промова В. Зеленського відзначається такими особливостями.

«Dear Americans, | in all states, | cities and communities, | all those who value freedom and justice, | who cherish it as strongly | as we Ukrainians | in our cities, in each and every family, | I hope my words | of respect and gratitude | resonate in each American heart. ||»

Висловлення характеризується короткими інтоногрупами завдяки поділу паузами. Довгі паузи він застосовує наприкінці та всередині речення, висловлюючи подяку від імені України американському народові за підтримку демократичних прав та свобод. Висловлювання реалізується за допомогою спадного тону.

«Ukrainians gained this victory, | and it gives us courage | which inspires | the entire world ◡»

Це висловлювання також було промовлене спадним тоном, у середньому тональному діапазоні. За допомогою довгих пауз Зеленський говорить, що наша перемога НАДИХАЄ увесь світ.

«They have been attacking it day and night, | but Bakhmut | stands ◡»

Початок висловлення характеризується низьким висотно-тональним рівнем, але саме на слові «Бахмут», яке було виділене довгою паузою, був зроблений помітний акцент.

«I assure you | that Ukrainian soldiers can perfectly operate American tanks | and planes | themselves ◊».

У цьому висловленні В. Зеленський також за допомогою пауз наголошує на тому, що українські воїни прекрасно зможуть поводитися з американською зброєю самостійно. При цьому речення вимовлено спадним тоном, а наголос зроблено на словосполученні *«I assure you»*.

«(1) We need \peace, | \yes.◊ (2) Ukraine has already offered proposals, | which I just discussed with President Biden, | our peace formula, |10 points | which should and must be implemented for our joint security, | guaranteed | for decades ahead | and the summit which can be held ◊».

Висловлення (1) реалізується у двох коротких інтоногрупах зі спадним тоном високого тонального рівня для підкреслення думки про потребу миру. Висловлювання (2) має дещо інші характеристики: середній тональний діапазон, спадний тон. При цьому, як можемо побачити, Президент робить значну кількість пауз задля виділення основних проблемних моментів.

« Let terrorist – | let the terrorist state be held responsible for its terror | and aggression | and compensate all losses | done by this war».

Це висловлювання було промовлене у спадному тоні у високому тональному діапазоні із застосуванням пауз: синтаксичних та прагматичних (виділяється та акцентується увага на словах *«агресія»* та *«терор»*, а також на тому, що РФ має компенсувати нам усі збитки).

«Millions won't have neither heating ◊ nor running water ◊».

Тут В. Зеленський також застосовує довгі паузи, щоб показати наслідки агресії, та умови, у яких живе український народ.

«We'll celebrate Christmas. Celebrate Christmas and, ◊ even if there is no electricity,◊ the light of our faith | in ourselves | will not be put out».

Це висловлювання має такі характеристики: спадний тон середнього тонального рівня та наявність довгих і коротких пауз.

«And we don't, | don't have to know everyone's wish, | as we know that all of us, | millions of Ukrainians, | wish the same: Victory. Only victory».

Ця частина промови також була виголошена спадним тоном у середньому тональному діапазоні із застосуванням пауз.

Наведемо приклади інших фоностилістичних засобів. Так, версифікація (римування), була застосована у такому прикладі:

*«We already built strong Ukraine, with strong people, strong army, strong institutions **together with you**».*

*«We developed strong security guarantees for our country and for entire Europe and the world, **together with you**».*

Консонанс продемонстровано у цих рядках:

*«Your well-being is the product of your national security; the result of your struggle for independence and your many **victories**».*

*«We, Ukrainians, will also go through our war of independence and freedom with dignity and **success**».*

Наведемо також і приклади алітерації:

*«We already built **strong** Ukraine, with **strong** people, **strong** army, **strong** institutions **together with you**. We developed **strong** security guarantees for our country and for entire Europe and the world, **together with you**».*

«The battle is not only for life, freedom and security of Ukrainians or any other nation which Russia attempts to conquer».

*«And next year will be a turning **point**, I know it, the **point** when Ukrainian courage and American **resolve** must guarantee the future of our common **freedom**, the **freedom** of people who stand for their values».*

*«When I was in Bakhmut yesterday, our heroes gave me the **flag**, the battle **flag**, the **flag** of those who defend Ukraine, Europe and the world at the cost of their lives».*

Як бачимо із наведених прикладів, тут цілі сполуки приголосних використовуються для висловлення провідної ідеї: Україна сильна («*str*») та вільна («*f*»), і весь цивілізований світ з нами («*w*»).

Наведемо також і приклади асонансу:

«This battle cannot be frozen or postponed. It cannot be ignored, hoping that the ocean or something else will provide a protection».

«Our two nations are allies in this battle».

5. Ключовими словами, на нашу думку, є : *UKRAINE, UKRAINIANS, VICTORY, FREEDOM, INDEPENDENT, BATTLE, TERROR, TERRORIST, AGGRESSION, SECURITY, WAR, UKRAINIAN ARMED FORCES.*

Усі ці слова характеризуються сильними наголосами, та були сказані із підвищеною гучністю. Також потрібно наголосити на тому, що у більшості висловлювань саме їх В. Зеленський виділяв паузами задля акцентуації.

Кульмінацією тексту промови виступають такі слова:

«We already built strong Ukraine, with strong people, strong army, strong institutions together with you. We developed strong security guarantees for our country and for entire Europe and the world, together with you. And also together with you, we'll put in place everyone who will defy freedom. Put-in».

6. Таким чином, можемо зробити деякі узагальнення: майже уся промова виголошена дуже емоційно, з підвищеною гучністю; за ступенем виділення складів – наголошені або ж слабонаголошені; переважаючий тип термінального тону – спадний; висотно-тональний рівень, у якому виголошена промова: середній підвищений, темп – варіюється від сповільненого до помірнього; паузи – короткі та довгі. Окрім того, були застосовані такі фоностилістичні засоби, як римування, консонанс, асонанс та алітерація.

Висновки до Розділу 2

Проведений аудитивний аналіз фоностилістичної організації промови В. Зеленського перед Конгресом США дозволяє стверджувати, що вона реалізована таким комплексом засобів сегментного рівня: алітерація, консонанс, асонанс та римування; та суперсегментного: послівна

акцентуація, короткі інтоногрупи; спадний термінальний тон високого та середнього висотно-тонального рівня, широкий діапазон, підвищена гучність, сповільнено-помірний темп.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Проведене дослідження на основі теоретичного обґрунтування й практичного проведення адитивного аналізу фоностилїстичних засобів у політичному виступі дозволяє зробити такі висновки:

Фоностилїстика – це лїнгвістична наука, котра займається вивченням виразних властивостей звуків, засобів красномовності та поетичної фонетики.

Полїтичний виступ є усним текстом, який має відповідати лїнгвостилїстичним та композиційним нормам, і виголошується з метою впливу на аудиторію для досягнення бажаного результату. Полїтична промова – це один із видів політичного виступу зі своїми власними метою та планом, тому під час її підготовки та виголошення необхідно враховувати всі можливі деталі.

Основними фоностилїстичними засобами, які використовуються у політичних виступах, є алїтерація, консонанс, асонанс, версифїкація, звуконаслідування та інтонація, включаючи акцентуацію, мелодику, наголоси, гучність, темп, паузацію, ритм і тембр.

Проведений аудитивний аналіз фоностилїстичної організації промови В. Зеленського перед Конгресом США дозволяє стверджувати, що вона реалізована таким комплексом засобів сегментного рівня: алїтерація, консонанс, асонанс та римування; та супрасегментного: послївна акцентуація, короткі інтоногрупи; спадний термінальний тон високого та середнього висотно-тонального рівня, широкий діапазон, підвищена гучність, сповільнено-помірний темп.

Матеріали проведеного дослідження можуть бути використані при провадженні політичної діяльності.

РЕЗІЮМЕ

Курсову роботу присвячено дослідженню фоностилістичних особливостей англомовного політичного виступу (на прикладі промови В. Зеленського у Конгресі США).

У науковій праці сформульовано теоретичні передумови дослідження, узагальнено визначення «фоностилістика», «політичний виступ» та «політична промова», розглянуто характерні особливості політичного виступу, а також визначено основні фоностилістичні засоби, що застосовуються у політичних виступах. Запропонована у праці класифікація фоностилістичних засобів уможливила здійснення аудитивного аналізу фоностилістичної організації промови В. Зеленського перед Конгресом США, виголошеної 22 грудня 2022 року.

Запропоновано методику проведення аудитивного аналізу фоностилістичної організації політичної промови, за результатами якого здійснено опис засобів сегментного та суперсегментного рівня.

На основі проведеного аудитивного аналізу встановлено, що промова В. Зеленського перед Конгресом США реалізована таким комплексом засобів сегментного рівня: алітерація, консонанс, асонанс та римування; та суперсегментного: послівна акцентуація, короткі інтоногрупи; спадний термінальний тон високого та середнього висотно-тонального рівня, широкий діапазон, підвищена гучність, сповільнено-помірний темп.

Ключові слова: фоностилістика, фоностилістичні засоби, політична промова, політичний виступ, сегментний та суперсегментний рівні.

RÉSUMÉ

The term paper examines the phonostylistic features of English-language political speeches, specifically focusing on V. Zelensky's speech in the US Congress.

The term paper begins by discussing the theoretical foundations of the research and providing definitions of “phonostylistics,” “political presentation,” and “political speech.” It then explores the characteristic features of political speech and identifies the main phonostylistic devices commonly used in such speeches. The paper proposes a classification of phonostylistic devices, which serves as the basis for the auditory analysis of V. Zelensky's speech delivered on December 22, 2022.

A method of auditory analysis is introduced to examine the phonostylistic organization of political speech. Based on this analysis, the paper presents a description of both segmental and suprasegmental means employed in the speech.

The auditory analysis reveals that V. Zelensky's speech before the US Congress utilized various segmental means, including alliteration, consonance, assonance, and rhyming. At the suprasegmental level, the speech is characterised by word accentuation, short intonogroups, falling terminal tone of high and medium tonal level, wide range, increased loudness, and a decelerated-moderate tempo.

In conclusion, the study provides insights into the phonostylistic aspects of V. Zelensky's speech, shedding light on the segmental and supersegmental levels of phonostylistics in political speeches.

Keywords: phonostylistics, phonostylistic means, political speech, political presentation, segmental and suprasegmental levels.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алексієвець, О. М. (2002). *Просодичні засоби інтенсифікації висловлювань сучасного англійського мовлення* [монографія]. Тернопіль: Економічна думка.
2. Алексієвець, О. (2013). Роль просодії в реалізації точки зору в англійському політичному дискурсі. *Актуальні проблеми романо-германської філології та прикладної лінгвістики*. 5, 3-13.
3. Богдан, С. К. (2011). Методи й методика лінгвостилістичних досліджень: методичні рекомендації для слухачів і керівників секції української мови. Луцьк: В-во Волинського національного університету ім. Лесі Українки.
4. Вольфовська, О. О. (2015). Фоностилістичні особливості промови як різновиду публічного мовлення політиків. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна»*. 52, 57-60.
5. Гром'як, Р. Т., Ковалів, Ю. І. (1997). *Літературознавчий словник-довідник*. Київ: ВЦ «Академія».
6. Діденко, М. О. (2001). *Політичний виступ як тип тексту (на матеріалі виступів німецьких політичних діячів кінця 20 століття)*. (Автореферат кандидатської дисертації). Одеський національний університет імені І. І. Мечникова. Одеса.
7. Дольник, І. М. (2019). Фонетичні аспекти мовленнєвого впливу в американському політичному дискурсі. *Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. Серія «Філологічні науки»*. 11, 42-45.
8. Загнітко, А. (2012). *Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни*. Донецьк: ДонНУ.
9. Зеленський, В. (2022). Офіційний телеграм-канал Президента України В. Зеленського. Виступ від 15.11.2022 року. Відтворено з https://t.me/V_Zelenskiy_official/4003.

10. Зеленський, В. (2022а). Офіційний телеграм-канал Президента України В. Зеленського. Виступ від 07.09.2022 року. Відтворено з https://t.me/V_Zelenskiy_official/3159.
11. Зеленський, В. (2022б). Виступ В. Зеленського у Конгресі Сполучених Штатів Америки від 22.12.2022 року. Відтворено з <https://www.youtube.com/watch?v=pEj2wtrMWa8>.
12. Зеленський, В. (2023). Офіційний телеграм-канал Президента України В. Зеленського. Виступ від 06.03.2023 року. Відтворено з https://t.me/V_Zelenskiy_official/5386.
13. Зеленський, В. (2023а). Офіційний телеграм-канал Президента України В. Зеленського. Виступ від 08.03.2023 року. Відтворено з https://t.me/V_Zelenskiy_official/5406.
14. Калита, А.А., Тараненко, Л.І. (2010). *A Concise Dictionary of Phonetic Terms*. Тернопіль.
15. Кондратенко, Н. (2020). Публічний виступ як мовленнєвий жанр ритуальної політичної комунікації: трансформація новорічного звернення в українській президентській риторичі (на матеріалі новорічних привітань Петра Порошенка). *STUDIA UKRAINICA POSNANIENSIA*. 8 (1), 85-94.
16. Кравець, З. А. (2018). Роль публічного виступу у формуванні іміджу політика. *Вісник Таврійського Державного Агротехнологічного Університету імені Дмитра Моторного. Секція: Філологія*. 197-199.
17. Крапива, Ю. В., Крікун, Д. А. (2019). Політична промова як різновид політичної комунікації. *Закарпатські філологічні студії. Загальне мовознавство*. 11, 42-45.
18. Кузнецова, Г. П. (2017). Фоностилїстика і фоностилїстичні засоби увиразнення тексту: від ретроспекції до сьогодення. *Development and modernization of philological sciences: experience of Poland and prospects of Ukraine: Collective monograph*. 199-218.
19. Малюк, Д. С., Сітко, А. В. (2021). Прагматичні та лінгвістичні особливості промов політичних лідерів. *Priority directions of science and*

technology development. Abstracts of the 5th International scientific and practical conference (24 – 26 January 2021). Kyiv, Ukraine. 1249-1255.

20. Матусевич, Л. М. (2016). Комунікативна ситуація дозволу в українському діалогічному дискурсі. *Система і структура східнослов'янських мов*. 10, 134-143.

21. Мацько, Л. І. (1999). Лінгвістична риторика. *Наука і сучасність: зб. наук. праць. Ч. 4*. Київ: Логос. 3-16.

22. Мацько, Л. І. (2003). *Методологія і методи стилістики. Стилїстика української мови*. Київ: Вища школа.

23. Нагорна, Л. (2005). Політична лінгвістика: стан і статус. *Наукові записки: Курасівські читання – 2005*. 30, 160-168.

24. Нагорська, Т. В. (2007). Структура текстів політичних промов У. Черчіля: лінгвориторичний підхід. *Культура народів Причорномор'я*. 110, 54-56.

25. Науменко, О. В. (2018). *Фоностилїстика поезії Едгара По та її відтворення у перекладах* (Кандидатська дисертація). Чорноморський національний університет імені Петра Могили, Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Миколаїв.

26. Падалка, О. В. (2012). Політична промова та її просодичні характеристики. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філологічні науки. Мовознавство*. 6, 66-69.

27. Паращук, В. Ю. (2009). *Теоретична фонетика англійської мови*. Вінниця: «Нова книга».

28. Руда, Г. С. (2020). Лінгвометодичні основи фоностилїстичного аналізу тексту. *Педагогіка. Актуальні питання гуманітарних наук*. 27, 192-197.

29. Руда, Г. С. (2018). Фоностилїстика як самостійна лінгвістична наука: проблеми і перспективи. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. 3, 240-249.

30. Селіванова, О. О. (2010). *Лінгвістична енциклопедія*. Полтава: Довкілля-К.
31. Татарнікова І. В., Шереметьєва, К. В. (2015). Фоностилїстика та методи фоностилїстичного вивчення мови. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. 56, 302-304.
32. Удот, А. В. (2018). Фоностилїстичні засоби текстів комерційної та науково-технічної реклами. *Збірник матеріалів круглого столу «Сучасні тенденції фонетичних досліджень»*. 86-90.
33. Чернявська, А., Навроцька, В. (2012). Фоностилїстична складова як засіб вираження змісту та відтінків висловлювання. *Молодь і ринок*. 7(90), 120-122.
34. Штихно, І. В. (2012). Фоностилїстичний ресурс мови як засіб створення художності. *Лінгвістичні дослідження: Зб. наук. праць ХНПУ ім. Г. С. Сковороди*. 34, 215-218.
35. Alexiyevets, O. (2017). Prosody of the viewpoint in political discourse. In *Lege artis. Language yesterday, today, tomorrow. The journal of University of SS Cyril and Methodius in Trnava*. Warsaw: De Gruyter Open, II (1), June 2017, 4-41. DOI: 10.1515/lart-2017-0001.
36. Crystal, D. (1992). *A Dictionary of Linguistics and Phonetics*. Oxford: Blackwell Reference.
37. McNair, B. (2018). *An Introduction to Political Communication*, 6th ed. London and New York: Routledge.
38. Roach, P. (2009). *English Phonetics and Phonology. A Practical Course*. Cambridge: Cambridge University Press.
39. Yancheva, T. (1998). Is Phonetics boring or do we just lack proper approach? (Guidelines to text phonetic analysis). In *IATEFL-Ukraine Newsletter*, 12, 27-28.